МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 25 червня 2020 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни «Інформаційні технології в бібліотеці та дистанційні сервіси», що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2020 р.

Силабус курсу
«Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси»
2020–2021 навчального року

Назва курсу	Інформаційні технології в бібліотеці та дистанційні сервіси
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Ржеуський Антоній Валентинович, к.н.с.к., доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація икладачів	antonii.v.vrzheuskyi@lpnu.ua
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна **«Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси»** є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в ІІІ семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Завдання та цілі курсу	Мета вивчення навчальної дисципліни **«Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси»** – сформувати систему знань про інформаційні технології та сервіси, спрямовані на пошук, опрацювання, організацію, зберігання, захист і розповсюдження інформації; забезпечення дистанційного обслуговування користувачів. Основними завданнями вивчення дисципліни є надання студентам знань про**:** • історію розвитку інформаційних технологій; • процеси пошуку, опрацювання, організації, зберігання, розповсюдження та захисту інформації; • дистанційні сервіси як альтернативу традиційному бібліотечному обслуговуванню; • технічні характеристики, призначення автоматизованих бібліотечних інформаційних систем.
Література для вивчення дисципліни	**Основна література**: **1.** Автономова Н. Інформаційні технології в практиці інформаційно-аналітичної діяльності наукових бібліотек / Н. Автономова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 30. – С. 161–175. **2.** Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с. **3.** Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень : навчальний посібник. / А. М. Воронін, Ю. К. Зіатдінов, А. С. Климова. − Київ : НАУ-друк, 2009. – 136 с.

4. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посібник / В. М.Гужва – Київ : КНЕУ, 2005. – 400 с.
5. Демида Є. Ф. Сервіси електронних каталогів як засіб розвитку інформаційної компетентності користувачів наукової бібліотеки / Є. Ф. Демида // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Т. 55, вип. 5. – С. 125–135.
6. Інформаційний сервіс в Інтернеті : навч. посібник / В. М. Шейко, Б. М. Смоляницький, Л. Я. Філіпова та ін. – Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 1998. – 208 с.
7. Лобузіна К. Інформаційні технології в організації роботи спеціалізованих підрозділів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / К. Лобузіна, І. Лобузін // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 29. – С. 173–183.
8. Лобузіна К. Технології організації знаннєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лабузіна. – Київ, 2012. – 251 с.
9. Медведєва В. Особливості використання інформаційних технологій в інформаційно-аналітичній діяльності наукових бібліотек / В. Медведєва // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 482–488.
10. Морзе Н. В. Інформаційні системи : навч. посібн. / за наук. ред. Н. В. Морзе ; Н.В. Морзе, О. З. Піх. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. – 384 с.
11. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: навчальний посібник / В. А. Павлиш, Л. К. Гліненко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. − 500 с.
12. Прилуцька Н. С. Науково-освітні електронні бібліотеки у навчанні інформаційних систем та технологій майбутніх менеджерів / Н. С. Прилуцька, О. І. Яценко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Т. 36. – Вип. 4. – С. 98–104.
13. Романуха З. Впровадження інформаційних технологій в бібліографічному інформуванні споживачів в університетських бібліотеках / З. Романуха // Вісник Книжкової палати. – 2014. – № 11. – С. 39–43.
14. Сафонова Т. Застосування соціально-інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23–28.
15. Федоренко О. Впровадження інформаційно–комунікаційних технологій у бібліотеках України / О. Федоренко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 406–415.
16. Филиппова Л. Я. Информационно-библиотечные ресурсы Интернет / Л. Я. Филиппова. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.;
17. Філіпова Л. Аналіз контенту веб-сайтів українських центрів науково-технічної інформації з точки зору використання інтернет-сервісів / Людмила Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 10. – С. 22-28. – Бібліогр.: 22 назви.
18. Філіпова Л. Еволюційний шлях розвитку інформатизації бібліотек США / Л. Філіпова, О. Олійник // Бібліотечний форум України. – 2012. – № 3. – С. 35–40.

19. Філіпова Л. Я. Електронна бібліотека в системі дистанційної освіти / Л. Я. Філіпова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2004. – Вип. 14. – С. 133-140. – Бібліогр.: 9 назв.
20. Філіпова Л. Я. Електронна бібліотека в системі дистанційної освіти / Л. Я. Філіпова // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. – Вип. 14. – Х. : ХДАК, 2004. – С. 133–140;
21. Філіпова Л. Інформаційні системи в комп'ютерно-документній сфері: загальні методологічні підходи до наукових досліджень / Л. Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2007. – № 10. – С. 36–38. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
22. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика: прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 4 курсу напряму 6.020104 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Людмила Філіпова. – Х. : ХДАК, 2010. – 36 с.
23. Філіпова Л. Я. Питання змісту бібліотечних Web-сайтів в Інтернеті / Л. Я. Філіпова // Бібліотечна планета. – К., 2001. – № 3(13). – С. 12–15;
24. Філіпова Л. Я. Повышение компьютерно-профессионального уровня библиотечных работников (опыт США и возможности его использования в Украине) / Л. Я. Филиппова // Библиотечный форум. – 2006. – № 3. – С. 20–25;
25. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.
26. Cloud managers in the information support of virtual scientific teams / Nataliia Veretennikova, Nataliia Kunanets, Vasyl Kut, Volodymyr Pasichnyk, Antonii Rzheuskyi [monography]. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018 –71 p.
27. Rzheuskiy A. Cloud managers – an innovative approach to the management of the library information resources / A. Rzheuskyi, N. Kunanets, V. Kut // ECONTECHMOD : INTERNATIONAL QUARTERLY JOURNAL. – 2017. – Vol. 6. No. 2. – P. 51–58. - Available at: http://ena.lp.edu.ua/handle/ntb/39420
28. Rzheuskyi A. Methodology of research the library information services: The case of USA university libraries / A. Rzheuskyi, N. Kunanets, V. Kut // Advances in Intelligent Systems and Computing. - 2017. - Vol. 689. - P. 450-460. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978%2D3%2D319%2D70581%2D1_32
29. Rzheuskyi A. Recommendation System "Virtual Reference" / Antonii Rzheuskyi, Nataliia Kunanets, Mykola Stakhiv // 13 International Scientific and Technical Conference on Computer Science and Information Technologies (CSIT), 11–14 September 2018 , Lviv, Ukraine. – Lviv, 2018. – P. 203–206. (Scopus та Web of Science). – Available at: https://ieeexplore.ieee.org/document/8526690
30. Rzheuskyi A. The Information Support of Virtual Research Teams by Means of Cloud Managers / Rzheuskiy A., Veretennikova N., Kunanets N., Kut V. // International Journal of Intelligent Systems and Applications – 2018. – Vol. 10, No 2. – P. 37-46. – Available at: http://www.mecs-press.org/ijisa/ijisa-v10-n2/IJISA-V10-N2-4.pdf

Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	90 години. Із них лекційних 32 год (16 годин лекцій, 16 годин практичних занять), 58 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде **знати:** • історію розвитку інформаційних технологій; • процеси пошуку, опрацювання, організації, зберігання, розповсюдження та захисту інформації; • дистанційні сервіси як альтернативу традиційному бібліотечному обслуговуванню; • технічні характеристики, призначення автоматизованих бібліотечних інформаційних систем. **вміти:** • формувати бази даних, електронні каталоги, бібліотеки та архіви; • використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи; • використовувати інноваційні технології з метою створення інформаційних продуктів і послуг; • використовувати дистанційні сервіси для підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ.
Ключові слова	Інформаційні системи, інформаційні мережі, база даних
Формат курсу	Очний
Теми	**Тема 1.** Поняття інформації, співвідношення понять «інформація» і «дані». **Тема 2.** Поняття інформаційних технологій **Тема 3.** Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій. **Тема 4.** Класифікація та призначення інформаційних технологій **Тема 5.** Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи **Тема 6.** Інституційні репозитарії (е-архіви) **Тема 7.** Віртуальне довідково-інформаційне обслуговування **Тема 8.** Особливості створення та представлення віртуальних виставок Детальніше – у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру, комбінований: у білеті перші два питання – усно, третє питання у формі тесту (10 закритих тестів) – письмово. **1.** Поняття інформації **2.** Співвідношення понять «інформація» і «дані». **3.** Поняття інформаційних технологій **4.** Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій. **5.** Історія інформаційних технологій та перспективи розвитку обчислювальних засобів **6.** Історія інформатизації українських бібліотек **7.** Інформаційні процеси і технології. **8.** Класифікація та призначення інформаційних технологій **9.** Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи

	10. Різновиди автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем **11.** Формування та представлення електронних каталогів **12.** Автоматизація інформаційних бібліотечних процесів. Розробка форматів обміну бібліографічними даними **13.** Автоматизація інформаційних бібліотечних процесів. Корпоративна каталогізація **14.** Інформаційні технології формування повнотекстових електронних бібліотек **15.** Інституційні репозитарії (е-архівіви) **16.** Види інституційних репозитаріїв (е-архівіви) **17.** Організація інституційних репозитаріїв (е-архівівів) **18.** Взаємозв'язок електронного каталогу та інституційного архіву **19.** Віртуальне довідково-інформаційне обслуговування **20.** Види віртуального довідково-інформаційного обслуговування **21.** Віртуальна довідкова служба **22.** Електронна доставка документів **23.** Вибіркове розповсюдження інформації **24.** Історія розвитку вибіркового розповсюдження інформації **25.** Види віртуальних виставок **26.** Інтерактивні форми обслуговування. **27.** Надання консультацій в режимі онлайн **28.** Організація віртуальних виставок в бібліотеках. **29.** Особливості створення та представлення віртуальних виставок **30.** 3-D виставки: характеристики, призначення.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань та навичок роботи із ПК, програмним забезпеченням, пошуковими операціями у мережі Інтернет.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, виконання практичних робіт у комп'ютерному класі.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання комп'ютерної техніки, операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. **Письмові роботи:** студенти подають результати виконання практичних робіт у формі звіту **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для

	виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й інших джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали отримані під час виконання практичних робіт та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лекції та практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література.	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень / 2 год	Тема 1. Поняття інформації, співвідношення понять «інформація» і «дані».	лекція	1. ВоронінА. М. Інформаційнісистеми прийняття рішень : навчальний посібник. / А. М. Воронін, Ю. К. Зіатдінов, А. С. Климова. − Київ : НАУ-друк, 2009. – 136 с. 2. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посібник / В. М.Гужва – Київ : КНЕУ, 2005. – 400 с. 3. Демида Є. Ф. Сервіси електронних каталогів як засіб розвитку інформаційної компетентності користувачів наукової бібліотеки / Є. Ф. Демида // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Т. 55, вип. 5. – С. 125–135.		
2 тиждень / 2 год.	Співвідношення понять «інформація» і «дані».	практич-не заняття			
3 тиждень / 2 год	Тема 2. Поняття інформаційних технологій	лекція	1. Інформаційний сервіс в Інтернеті : навч. посібник / В. М. Шейко, Б. М. Смоляницький, Л. Я. Філіпова та ін. – Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 1998. – 208 с. 2. Лобузіна К. Інформаційні технології в організації роботи спеціалізованих підрозділів Національної бібліотеки		

			України імені В. І. Вернадського / К. Лобузіна, І. Лобузін // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 29. – С. 173–183.		
4 тиждень / 2 год.	Поняття інформаційних технологій	практичне заняття			
5 тиждень / 2 год.	Тема 3. Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.	лекція	3. Лобузіна К. Технології організації знаннєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лабузіна. – Київ, 2012. – 251 с. 4. Медведєва В.Особливості використання інформаційних технологій в інформаційно-аналітичній діяльності наукових бібліотек / В. Медведєва // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 482–488.		
6 тиждень / 2 год.	Історія інформаційних технологій та перспективи розвитку обчислювальних засобів	практичне заняття			
7 тиждень / 2 год.	Тема 4. Класифікація та призначення інформаційних технологій	лекція	1. Морзе Н. В. Інформаційні системи : навч. посібн. / за наук. ред. Н. В. Морзе ; Н.В. Морзе, О. З. Піх. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. – 384 с. 2. Прилуцька Н. С. Науково-освітні електронні бібліотеки у навчанні інформаційних систем та технологій майбутніх менеджерів / Н. С. Прилуцька, О. І. Яценко // Інформаційні технології і		

			засоби навчання. – 2013. – Т. 36. – Вип. 4. – С. 98–104.		
8 тиждень / 2 год.	Класифікація та призначення інформаційних технологій	практичне заняття			
9 тиждень / 2 год.	Тема 5. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи .	лекція	1. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: навчальний посібник / В. А. Павлиш, Л. К. Гліненко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. − 500 с. 2. Сафонова Т. Застосування соціально-інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23–28.		
10 тиждень / 2 год.	Різновиди автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем	практичне заняття			
11 тиждень / 2 год.	Тема 6. Інституційні репозитарії (е-архівіви)	лекція	1. Сафонова Т. Застосування соціально-інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23–28. 2. Федоренко О. Впровадження інформаційно–комунікаційних технологій у бібліотеках України / О. Федоренко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 406–415.		
12 тиждень / 2 год.	Організація інституційних репозитаріїв (е-архівівів)	практичне заняття			
13 тижд	Тема 7. Віртуальне довідково-	лекція	1. Филиппова Л. Я. Информационно-библиотечные ресурсы		

ень / 2 год.	інформаційне обслуговування .		Интернет / Л. Я. Филиппова. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.; 2. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
14 тиждень / 2 год.	Види віртуального довідково-інформаційного обслуговування	практич-не заняття			
15 тиждень / 2 год.	Тема 8. Організація віртуальних виставок в бібліотеках.	лекція	Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
16 тиждень / 2 год.	Види віртуальних виставок. Особливості їх створення та представлення	практич-не заняття			